

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

VIII., József-körút 43.
szám, földsz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Kores.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kores.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Kores.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egylet,
Székesfehérvári Kores.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Kores.- és Hajós-Egylet
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A sport és az úri modor.

Nem első eset, mi nem régen történt, hogy egyik szép versenyünkön két athléta bemutatta gladiatorságát. A tettegesség csak azért nem fajult a hüvelyk felmutatásig, mert a küzdőket a közönség szétválasztotta. Más alkalommal meg maga a közönség törte össze botját, esernyőjét felebarátja fején, úgy lázba jön a rugdaló csapatok küzdelmén.

En ez eseteket, bár nézésül nem kellemes, nem tudom egész setét szemüvégen nézni; sőt ha ezzel a mi gyilkos párbajaink az angol boxoláshoz hajlanak, még némi megnyugtatót is találunk bennök.

Azonban mindenekelőtt azt ki kell jelentenem, hogy a közelebbi tettegesség okául szolgáló írói kritikai jogos megjegyzésnek megtorlása soha sem lehet nálunk honos. Mi azt mondjuk: üss, de hallgass meg! Mi az igazságért még az ütést is eltűrjük, nemhogy üt-nénk, mikor nincs igazunk. Ki a tollal ütött sebet nyelvvél, vagy bottal akarja visszavágni, az nem lehet a magyar előtt rokonszenves.

A közelebb felmerült esettől teljesen eltekintve, az ügy előttünk, mint olvasóink előtt velejében ismeretlen levén, tisztán általánosságban szólunk sportunk jó hírvének ártó, több versenyen tapasztalt modortalanságokról.

Mikor az athletika nálunk meghonosult, akkor kezdett az angol nevű gentleman-ség is

magyarba oltatni. És különös, hogy miily más lett a magyarba oltott angol erkölcs. Negyedszázada most ez időnek, s még most is vad gyümölcsöt terem a nemes gally! Az angol úri modor első szabálya, hogy mindenkivel, még inasunkkal is magunkhoz méltó úri módon bánjunk s méltatlanságot senkivel se kövessünk el, s ha szenvedélyünkben mégis megsértenék valakit, legyünk bátrak azt jóvá tenni. Ezzel szemben kevés kivétellel milyenek voltak a mi első gentleman-jeink és milyenek a legtöbben ma is? Bátrak! Ez igaz, szép magyar virtus, de ennél sokkal szebb a magunkat, hiuságunkat legyőző bátorság. Nem az a bator, ki a gyávákat térdre kényszeríti, ki testi erejével, kardforgató ügyességével félelmet gerjeszt, hanem ki testi lelki erejével a lovagok módjára a gyengeket védi. A felesleges testi erő épen a sportban talál levezetőt; nincs már szükség véres küzdelemre.

Az angol gentleman-ség a sportban épen azért tűnik ki legjobban, mert itt van rá leginkább szükség. Maga a sport a testi erőnek sokszor harcszerű összemérését szüli, mi nagyon könnyen felkelti az emberben szunnyadó vadságot; ezt kell az úri modorral széppé tenni. A versenyző birkozók, mint ropogatják egymás bordáit, de a lelkükben okvetlen dúló vad haragnak gátat vett a szívből fakadt vagy szokásból felvett úri modor. A ledöntött ellenfélt gyöngéden felemeljük, bocsánatkérő mosolylyal nyujt-

jük felé kezünket; ő hasonló finomság alá rejti dühét s pár percz múlva szélnek is engedi.

Nem féltjük ettől a finomabb modortól a a magyar bátorságot sem mert hisz dicső szabadságharcunkban számtalan példáját láttuk, hogy a legrettenthetetlenebb bátorság mint párosult a leányos finomsággal, a mindenkit lekötelező szerénységgel.

Az ifjúságot a sport üzésében szoktatni kell az uri modorra. Ugyde mit szóljunk az olyan neveléshez, mikor épen a mult héten egy ifjúsági, tehát tanuló rugdoló versenyen az első díjat egy hordó sör képezte. Az ilyen esetek teszik aztán, hogy a gyermekek nagyok módjára akarnak duhajkodni, s neveletlenségükben a férfiaságot a bátor gorombaságban keresik. A legtöbb szülő épen azért nem szereti fíának sportolását, mert bizonyos kapacziáskodó modort tanul az athlétáktól.

Ez apókhendi talmi-athléta modor nyilatkozik meg ifjúságunknál a női nemmel való érintkezészen is. Valóban botrányosnak mondható az a hánya-veti bánásmód, melylyel az aranyifjúság báljainkban a leányokkal érintkezik. Ennek azonban sokszor megfelelő a leányoknak a ledérséghez hajló beszédmódja. Az igaz, hogy az így egymással egyenlő módon beszélő párból sem lesz egy pár, mert nincs férfi, ki a vele idomtalanul beszélő leányt elvegye, de viszont a leány is másképen beszél azzal, kitől reményelheti, hogy elveszi.

De még egyleteinknek egymás közti érintkezése is sokban eltér a szivélyes bánásmódtól. Pedig a küzdelem csak a porondon jogosult, a fehér és zöld asztalnál a testvéri egyetértés emelheti fel sportunkat.

Ugyde mégis csak azt mondjuk, hogy nagyon övendetes sportéleti fejlődésünk mellett eme kisebb-nagyobb modortalanságok ne okozzanak nagy gondot, sőt azt találónok jónak, hogy térjünk kis gondolkodás után felettük napirendre. A jó modor igen kedves dolog, de az izmos kar is sokat ér. Ne éljünk az egyes sajnálatos esetekben senkivel szemben sem a megtorlás fegyverével; még oly kevesen vagyunk, hogy az ily bünösöknek megbocsáthatunk.

L. M.

Lovagjáték a XIX. században.

Irta: *Legouvé Ernő.*

Nem mesét regélek, hanem a tiszta száraz igazságot mondom el, midőn felemlitem, hogy Párisban, az 1872-ik évben, igazi, hamisítatlan lovagjátéknak voltunk a tanui. Hogyan lehetséges ez, — fogja kérdezni a tisztelt olvasó. — Ime az egyszerű magyarázat.

Ki ne ismerné Önök közül az őskori lovagjátékok ünnepélyes szertartásait? Egy herold zajos trombita-szóval járta be a messze vidékeket, hirdetve, hogy ezen és ezen a napon, ezen és ezen a helyen kora reggeltől késő éjfélig öt vagy hat fegyverbe öltözött lovas fog tartózkodni és készek szembeszállani mindenkivel, aki a küzdelemre jelentkezik. Nos, ugyanez történt minálunk 1872-ben. Tíz-tizenkét ifju, a párisi körök legelőkelőbb családjából, hasonló felhívást bocsájtott ki. Csakhogy itt nem ládnzsadobásról, kopja-vetésről volt szó; elmaradtak az ünnepélyes diszbe öltöztetett csillogó paripák is: a vállalkozók saját lábukon állva küzdöttek és pedig azzal a fegyverrel, mely minden fegyver között a legnemesebb.

Mindenki ismerte Robertet, az idősebbiket, a ki az akkori vivó nemzedék királya volt, az egyetlen talán, aki feledtetni képes Bertrándot. Nos, Robert tanítványai felhívást bocsájtottak ki Páris összes vivómestereihez, melyben tudatták velök, hogy a legközelebbi csütörtöki napon, május 27-én délutáni 2 órától esti 6 óráig Robert vivótermében fognak tartózkodni és készek minden jelentkezővel, tanárral vagy tanítvánnyal megvívni. Ez a kihívás kissé elbizakodottnak látszott, mert oly mestereknek szólt, minő Mimiague, Jacob, Pons, Staas, Gras, Hamel. Hát még milyenek voltak a tanítványok. Elsőben is megemlítem közülök Jery d' Esclauds-ot, ki Páris ostroma alatt mindenkor legelől, a legnagyobb veszélyek közepette küzdve érdemeite ki magának a becsületrend keresztjét. Még sohasem láttam félelmesebb vivót. Hidegvérű, a mi bámulatot kelt, sohasem hátrál, sohasem ugrik előre, — egyenesen áll lábain, mintha földhöz volna szegezve; magatartása olyan méltóságos, mint bírőé a birói emelvényen; kardja kezében a törvény pallosának látszik és a midőn lecsap vele, megremíti, mintha ellenfelét nem megsebezni, hanem kivégezni akarná!

Azután megemlítem Antonio Expelata-t. El lehet mondani, hogy nevében benne képe; neve csupa tűz és csillogó fény, — mint vivó tele van csillogással és tüsszel. Amennyire nyugodt, komoly, rendületlen Pery: Expelata annyira forrongó, heves, vakmerő és elegáns. Vivása elragadó, nem látjuk többé a vasálarozot arczán, a mellvédet mellén; a hős áll előttünk, fedetlenül, megbűvölő eleganciájának varázsával.

És a többi is mind ilyen. Ilyen Sancéden, kiről ismeretes, hogy a vivás Talleyrand-jának tartják; ilyen George Ribesco herczeg, kinek szerénysége visszautasította a neki felajánlott vivók herczege czímet, de a kit méltán tarthatunk herczegi vivónak, a lovagias vivás eszményének; ilyen Brinquant, kiről azt jegyezték meg, hogy ha egy ügyes gyakorlott ügyvéd egy percz alatt 180 szót ejt ki, Brinquant bizonyára képes ugyanannyi vágást adni kardjával, — tény, hogy husz másodperc alatt mindig kifogástalan korrektséggel, csodás könnyűséggel megteszi azt, a mire másnak hatvan másod-

percze van szüksége: ilyen végre Jain báró, a kit tudományos vivó névvel illethetünk, mert senki sem képes ellenfele gondolatait jobban ellesni és kardjával azokat tetszése szerint vezetni; az ő nyugalmában mag-netikus erő van.

Most már e bemutatás után, mint vivó, a magam részéről is hozzászólók általánosságban ehhez a kérdéshez.

Óhajtanám, hogy iskoláinkban a vivást kötelező tárggyá tegyék, nem csak azért, mert a vivás test-edző, egészséges foglalkozás, hanem azért, mert valójában nemzeti, francia művészet is, éppen úgy, mint a társalgás. Vivni annyi, mint csevegni, társalogni, mert hiszen a csevegés, a társalgás nem más, mint támadás, parirozás, visszavágás és ha főképp módunkban áll, érintés, megérintése annak, kivel szellemi párbajt folytatunk. A németnek szablyája van, a spanyolnak kése, az angolnak pisztolya, az amarikainak revolvere; kardja a francziának és a magyarnak van. Kardot viselni, kardot rántani oly kifejezések, melyek a maguk igazi jelentőségében csakis a két nemzet nyelvén vannak meg; az egyik, az első, mindkét népnél nemesi joggal járt, a másik, az utóbbi az udvariasság, lovagiasság ténye és szabadalma volt. A mi minket illet, óhajtanám, hogy demokráziánk szokásaiban, modorában és érzelmeiben arisztokratikus maradjon és ezt semmi sem mozdíthatja annyira elő, mint a kardkezelés. Avagy nincsenek-e éppen a kardnak legszebb privilegiumai? A kard az egyetlen fegyver, melylyel megbosszulhatjuk magunkat — vérontás nélkül! Nincs szebb, mint midőn egy nemes szívű és ügyes ember ellenfelét, ki őt megsértette és a kit hatalmában állana megölni, azzal bünteti meg, hogy egyszerűen lefegyverezi.

De térjünk vissza a lovagjátékhoz.

A modern lovagjáték megtörtént, engem elragadott, mondhatnám, megbűvölt.

Gyönyörű volt látni a nemes küzdőket a nemes versenyekben. Mintha a mult idők hősi alakjai feltámadtak volna s elébünk varázsolták testre-lélekre egészséges szokásaikat.

Ezalatt az öt óra alatt minden szép volt. A küzdők alakja, magatartása, ügyessége, nyíltsága! Nem volt egyetlen egy eltagadott vágás sem, egyetlen egy haragos szó, egyetlen egy cigaretta füstje sem. Negyven-szer csaptak össze és mindegyikben Tasso vagy a jó öreg Homér tollára voltak érdemesek. Hiába, a vivás a legszebb, legnemesebb szórakozás, de egyszersmind a legérdekesebb, legmulattatóbb is.

Egy vivóterem éppen úgy bővelkedik mulattató eredetiségekben, mint a színház. Elsőbben is sok vivó van ott, aki nem viv és soha nem is fog vivni; vannak olyan vivók is ott, a kik elhizás ellen vivnak, kiknek orvosuk vagy feleségük soványodást rendelt és a kik miután két óráig kiizzadták, kilihegték magukat, büszkén így kiáltanak fel: — Na, most sokat vívtam!

Egy vivóterem ezenkívül még jó megfigyelési iskola is. Ott megtanuljuk megítélni az embereket.

Karddal a kezében nincs tettetés. Őt percznvi vivás után a képinutatás minden máza felolvadt a homlokokon jelentkező izzadási cseppekben és az udvarias világi, simán beszélő ember helyett az igazi ember áll előttünk: gondolkodó vagy szeleburdi, gyenge vagy szilárd, ravasz vagy őszinte, jó vagy rossz indulatu. A lelket talán semmi sem tükrözi olyan jól vissza, mint a vas-álarcz, karddal a kézben. Emlékszem, hogy egy ízben egy borkereskedővel vívtam, kinek vivás előtt megígértem, hogy nagyobb megrendelést teszek nála, de az assaut után így szóltam a vivómesterhez:

— Ettől az embertől nem fogok vásárolni semmit. Bora is oly hamis, mint maga. Minden vágást letagadott.

Az atyának is ajánlom ezt a módszert, kiknek férjhez adó leányaik vannak, ne vesztegessék idejüket információk beszerzésével, melyek gyakran hazugok, — mondják egyszerűen leendő vő-jelöltjüknek ezt:

— Hajlandó-e velem egy kicsit vivni?

Egy óra mulva többet fognak megtudni jellemük felől, mint hat heti kutatás után.

Végre, — mert már be kell fejezni tárgyamat, — az anyák nem kívánják, hogy fiaiknak szenvedélyeik ne legyenek; csupán arra törekszenek, hogy ezek jók legyenek, azaz olyanok, a melyek a rosszakat leölik. Nos, a vivás szeretete épen ilyen. Montesquieu azt írja valahol, hogy sohasem volt olyan bánata, melyet egy órai olvasás ne enyhített volna. Távol legyen tőlem, hogy ugyanezt akarjam állítani a vivásról: de annyit állíthatok, hogy nincsen olyan aggodalom, melyet egy heves vivás el ne oszlatna, nincsen olyan kísértés, melytől meg ne szabadítana.

Valóban a vivás az a gyakorlat, melyben az ember legjobban érzi önmagában az életerőt. Vivás alatt nagy hullámokban fut a vér ereinkben, szívünk hevesebben dobog, fejünk forr, üteteink megremegnek és reszketnek, mellünk pihegve kidomborul és ha elgondoljuk, hogy az életerő ez öröméhez a megtízszeresedett erő és ügyesség érzetének boldogító ereje is járul, ha végig gondolunk az önszeretet kéjes örömein, a vivás élvezetein, meg fogjuk érteni, hogy a vivás művészetének gyakorlásában igazán mámoros elragadtatás van, melyről fogalmat csakis a kártya szenvedélye adhat. Ugy van, a vivás olyan, mint a kártya, ennek bűnei nélkül és ránézve nem létező események gazdag tárházával. Közös vonásuk a szenvedély felcsigázó hatalma.

„Nemz. Sp.“

Diákélet és vivás a német egyetemeken.

Irta: *Häberfeld Marcell.*

Ha a német deák az egyetemre kerül, két dolog gal van tisztában: hogy valamelyik fakultásra be fog iratkozni és hogy a Burschenschaftba belép.

A másodikat talán még fontosabbnak tartja, mint az első, mert hiszen vágya gyermekkorától nem az, hogy egyetemi hallgató lehessen, hanem az hogy Bursch lehessen, viselhesse a bursch sapkát, részt vehessen a Kneipeban és verekedhessék a menzurákon.

A Burschenschaft Németország ujjáébredésének szülötte. Az öreg Jahn, a tornászat atyamestere, studiózus Fritz Jahn korában teremtette meg a tornát, mikor 1811-ben megnyitotta Berlinben a „Hasenhaiden“-n az első tornahelyet és megadta az impulzust a tornászatnak a hadseregbe való beviteléhez, a minek Németország győzelmeit oly nagy mértékben köszönheti. Ugyanez időtájt teremtette meg Ernst Moritz Arndt, a költő a Burschenschaftokat. A Burschenschaftoknak az volt a céljuk, hogy az akkori válságos időkben a fiatalságban a hazaszeretetet táplálják és az együvé tartozásnak érzetét növeljék. Az öreg Jahn megírta a „Deutsches Volkstum“-ját; Arndt, a fiatalság kedvence pedig 1813-ban „Eisenlied“ című költeményét bocsájtotta világgá, mely szájról-szájra, Burschenschaft-ról-Burschenschaft-ra járt, tüzelt, buzdított, lelkesített.

„Der Gott, der Eisen wachsen liess,
Der wollte keine Knechte,
Drum gab er Säbel, Schwert und Spiess
Dem Mann in seine Rechte.“

Akkor becsületbeli kötelessége volt minden deáknak, hogy valamely Burschenschaftba belépjen. Ma már megszűntek a német deákok politizálni, a Burschenschaftok egykori célja megszűnt, de azért fennmaradtak, mint maradványai egy régi szép időnek, ápolói annyira nemes eszmének és ideálnak. A Burschenschaft kebelében talál az ifjú deák barátot, pajtást és tanítót. „Bursch“ lehetni ez minden deáknak vágya és ezért szívesen türi a Fuchsenzeitot, mely rendszeren 1–2 semestere után tart, mely után következik a „Burschenherrlichkeit“. Rendszeren évekkel előbb kisdiák korában tudja a student, hogy melyik Burschenschaftba fog belépni, abba, a melyikben már apja és nagyapja is bursch volt. Azok most már „Alter Herr“-ek, de még mindig örömmel emlékeznek vissza az aranyifjúságra, deák életükre. Nem is igen mulassza el az „Alter Herr“, ha csak teheti, az ő Burschenschaftjának Stiftungsfestjére (10., 20., 30 éves jubeliumára) elmenni és vigan tölteni néhány órát régi bajtársaival. Az ifjak pedig áhitattal hallgatják a rég elmúlt idők szép történeteit. A hallgató fiú el sem hiszi tán, hogy 20–30 évvel azelőtt az ő apja milyen híres és veszélyes verekedő volt.

Az év elején erősen folyik az egyetemen a Fuchsen-Keilen, vagyis a verbuválás: Minden Burschenschaft — és egy nagy egyetemen sok van — arra törekszik, hogy az év elején minél több Fuchs-ot szerezzen, a ki hivatalosan lesz a Burschenschaft színeit diadalra vinni.

A legelőkelőbb Burschenschaftok a német egyetemeken az SC.-ek (Senioren Convent), ezenkívül vannak a DC.-ek (Deputirten Convent) és a Landsmannschaft-ek, továbbá a különböző úgynevezett „Schwarze

Verbindungen“. Ez utóbbiak nem hordanak színeket, de egyébként szervezetük ugyanolyan mint a többi Burschenschaftoknak. Az SC.-ben a német nemes ifjak vannak képviselve, a DC.-ben a vagyonosabb középosztály fiai, a Landesmannschaftokban és a Schwarze Verbindungenban (melyeknek azonban külön-külön nevük van, mint pl. Badenia, Feudalia, Wingolfia) pedig a kevésbé vagyonos deákok lépnek be. Ez onnan van, mert minden deák egy bizonyos összeggel hozzájárul a közös célokra (Kneipkasse) és a gazdagabb egyletek többet költenek.

Heidelbergben például az SC. tagjai (SC. pedig ott négy is van, Saxo-Boroussia, Swevia, Renania és Westphalia) 50—100 márkát fizetnek be havonként a kneipkasszába.

II. Vilmos német császár is a bonni Saxo-Boroussiának a tagja és nemrég midőn a fiát a bonni egyetemre vitte, az is belépett a Saxo-Boroussiába és a császár maga résztvett a nagy Commersen, melyet a bonni diákok az ő tiszteletére rendeztek.

A Burschenschaftban fő a fegyelem. Egymást tisztelni és becsülni kell, a lovagias viselkedés, a bátor fellépés jellemzik a Burschot. Az önértetet nevelni és a léhaságot kiirtani, ezt tűzték ki céljukul a Burschenschaftok és céljukat el is érték.

Egy Burschenschaftban levők egymással nem veszekedhetnek. Csak nagyon komoly esetben fordul elő, hogy párbajt vívnak egymással. Ez esetben az egyiknek ki kell lépni a Burschenschaftból. Természetes, hogy ilyenformán kerülnek a legkisebb visszavonást is az egyület kebelében. Rendszeren a Senior vagy az Ehrenrath elé viszik ügyeiket és ezek ítéletének feltétlenül alávetik magukat.

Mint már mondtam a német deák most már nem politizál, hanem inkább a testedzéssel vivással és paukolással foglalkozik, ha az egyetemre kerül. De a Burschélet csak 2–3 semestere szól; aztán rendszeren otthagyja a Burschenschaftot, megszűnik aktív Burschlenni, megy egy másik egyetemre, hol rendszeren a pontos időre elvégzi tanulmányait, mert az úgynevezett „Altes Haus“ „Bemooster Bursche“ tudniillik azok, kik nagy későre vagy sohasem végzik be tanulmányaikat, már nagyon ritkák a német egyetemeken. Ha végig csinálta a mensuráit, bizony olyan szorgalommal és kitartással fekszik neki a német deák tanulmányainak, hogy bátran okulhatna rajta bármely más nemzetbeli egyetemi hallgató.

A német vivásnak két alakját kell megkülönböztetni a schlegler vivást és a kard vivást.

A Schlegler tisztán és kizárólag deákfegyver, és ezzel csakis a fiatal deákok (Fuchsok) verekszenek. A kard pedig az elégtételadás és vevés fegyvere. Ezzel akkor verekszik a deák, ha komolyan megsértették. Legközelebb részletesen le fogom írni a schleglerrel való vivást és a kard vivást. Ezuttal még csak röviden a vivótermekről és a vivómodorról néhány szót.

Minden egyetemnek van egyetemi vivőmestere. Ha a deák külön vivőleczkéket akar, úgy az egyetemen iratkozik be a vivásra és ott fizeti le a vivődijakat is.

A vivótermek rendszerint szűkek és minden kényelem nélküliek. A ki a vivőmesterhez beiratkozik, az a vivóteremben tartja eszközeit, mely erős, sűrűn font maszkból, egy Korbsäbel-ből, plasztrom és stulpekytüből áll. A német Korbsäbel körülbelül 1 kg. nehézségű, a penge pedig legalább 1 cm. széles és 85 cm. hosszú. A Schleger ennél sokkal könnyebb körülbelül fél kg. a súlya, hossza pedig ugyancsak 86 cm. A penge egészen egyenes. Ugy a karddal, mint a schlegerrel tisztán csuklóból vivnak; a vivók csuklójukat, nehogy a fegyver nehézsége folytán kirándítsák, mindig erősen átkötik, illetve bandazsirozzák. Nem minden diák iratkozik be a vivőmesterhez, különösen azok nem, kik csak schlegerrel gyakorolnak. Minden vagyonosabb Burschenschaftnak van saját helyisége, sőt háza is. Heidelbergben például van 10—12 Burschenhaus. Itt tartják összejöveteleiket, itt van a Kneipe és itt van a vivótermük is. A vivást a Burschenschaftokban a „Fechtwart“ (kapitány) tanítja, ki rendszeren egy öregebb Bursch az egyetemen legjobb vivója. Segédkezik neki ebben a többi Bursch is, különösen az a Bursch, kinek a tanulni vágyó deák Leibfuchsja. Tudni való ugyanis, hogy minden Fuchs be van osztva egy Burschhoz, aki hivatott azt vezetni, gyámolítani, kitanítani és nemcsak az egész Burschenschaftnak, de különösen a Burschnak a dicsősége, ha az ő Leibfuchsja jól verekszik.

A Burschenschaft Feje a Senior, segédkezik neki a Fuchsmajor, aki a Fuchsok feje és a Dritt-Chargirter a Fechtwart.

Ezek együttesen vezetik a Burschenschaft beléletét, rendezik a paukolást a kneipét és a mensurát.

(Nemz. Sport.)

A kolozsvári „Ferencz-József“ m. kir. tud. egyetemen 1902/3. tanévben teljesített testgyakorlati oktatás eredményei.

Az egyetemi torna és vivóteremben heti 9 órán át felváltva a kezdők (3 csapatban 47 egyén); haladók heti 9 órában (2 csapatban 25 egyén); képzett vagy versenyzők heti 15 órában (1 csapatban 9 egyén) csoportjai működtek. Magánjellegű tanórákban heti 12 órában (2 csapatban 28 egyén); a tanár urak heti 6 órájában (2 csapat 14 egyén) nyert kiképzést. Összesen heti 60 órában 123 egyén. A kard-, tör- és ökölvívásban, a katonai rendgyakorlatokban, szabad és fűzér gyakorlatokban, szertornázásban és a birkózás különböző nemeiben iskolászerű oktatás adatott és pedig a kardvívásban heti 27 órában a Keresztessy magyar, az olasz magas iskolában a Radaelli-, Girolamo- és Masiello, a vitórvívásban heti 18 órában felváltva francia

és olasz (Lyoni és Paduai iskola); az ökölvívás pedig angol- és hollandi-rendszerben (Oxfordi és Leawardeni iskola) heti három órán át gyakoroltatott. A vivóteremben összesen, bele számítva az egyetemi tanár urak heti 6 óráját is, 30 óra tartatott. A tornateremben A) csoportban 2 csapat, B) csoportban 3 csapat, C) csoportban 1 csapat, összesen 67 egyén, heti 9 órában rendszeresen tornászott (Spies-Eisele-Jahn rendszerben.) Az előtornászok, csapatvezetők, a tornatanítói és vivőmesteri pályára készülők oktatására a torna és vivás tanítás elméletéből és tornatörténetből, rendszertanból és vezénylestanból heti 2 óra tanítás volt, összesen 30 óra tartatott. Az ünnep- és vasárnapok valamint az egyetemi szünnapokon gyalog- és kerékpár kirándulások, football és nagyméta füleslabda játékok tartattak. Összesen 16 football mérkőzés folyt le. Deczember és Január hónapokban pedig a korcsolyázás is figyelemben részesült.

Szeptember havában 120 órán részt vett átlag 7 egyetemi hallgató, 2 egy. kívül álló.

Október havában 260 órán részt vett átlag 9 egyetemi hallgató, 5 egy. kívül álló.

November havában 290 órán részt vett átlag 11 egyetemi hallgató, 4 egy. kívül álló.

Deczember havában 150 órán részt vett átlag 10 egyetemi hallgató, 7 egy. kívül álló.

Az I. félévben összesen 760 órán részt vett átlag 9.25 egyetemi hallgató 4.5 egyetemen kívül álló.

Legtöbb tornász volt november hó 12-én (88-an), legkevesebb pedig deczember hó 16-án (9-en.) Legtöbb vivó volt november hó 25-én (64-en), legkevesebb november hó 27-én (11-en.) A kolozsvári Ferencz József m. kir. tudomány egyetem testgyakorlati óráin rész vett egyetemi hallgatók 11.2 eröpont, az egyetemen kívül állók 3.2 eröpont átlagos erőemelkedés volt. Szeptember és október hónapokban összesen 10 kirándulást rendeztünk, 6 kerékpáron, 4 gyalog. A társas gyalog kirándulások és a turistika (hegymászás) és a mezei futó versenyek e félévben hanyatlásnak indultak. Az előre megállapított terv szerint gyalog kirándulásban részt vett 87, átlag 21 egy-egy kirándulásban. Megtettek összesen 220 km. utat, átlag óránként 5³/₄ kilométert, egy-egy kiránduló. Az egyetemi hallgatók a kerékpározás terén is buzgólkodtak. Kedvező időjárás alkalmával 15—120 km. kerékpáros kirándulásokra hetenkint többször is kivonultak. Az előre tervezett kerékpár kiránduláson 740 km. utat tettek meg, átlag óránként 18 km. sebességgel. A kezdő kerékpárosok rendszeres oktatásban részesültek, 39 egyetemi hallgató sajátította el a kerékpározást. Kiemeljük, hogy a tornaórák vezetésében: Hoffmann Ferencz és Varga Sándor torna tanárok, a vivóórák vezetésében: Gerentsér László vivőmester, a football csapatok vezetésében: László (Lattel) Gyula tanár, a kerékpár kirándulások vezetésében: lovag Pittoni és Veress Jenő, a gyalog kirándulások vezetésében:

Demeter Vazul és Papp István segédkeztek és kitüntették magukat. A tornaórákat 79, a vivóórákat 140, a football játékokat több ezren, a kerékpár kirándulásokat 71, a gyalog kirándulásokat 27 vendég látogatta.

A „kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetem“ 1902/3. tanév első felében 100 egyetemi hallgató átlagos életkora 21.5 év, átlagos magassága 169 cm.; testsúlygyarapodás 2.7 kgr, mellbőség nagyobbodás 2.9 cm., tüdőtérfogat nagyobbodás 177 l cm., jobbkez csukló vastagodás 3.2 cm. Meg kell említenem, hogy az egyetemi tornázó-vívóintézetben 1902. Deczember hó 1-től 1903. Január hó 25-ig Kasulakov Vladimir orosz birkózó mester, birkózási tanfolyamot tartott, melyben részt vett 21 egyetemi hallgató. 1903. január hó 11-én birkózó verseny és vizsgálat lett megtartva. Győztesek lettek: Kasulakov Vladimir, Erdélyi Emil (Budapest), Weigand János (Bécs) és Van-Tscholl (Belga) birkózó bajnokok.

II félév eredményei:

Az egyetemi torna- és vivóteremben heti 9 órán át felváltva a kezdők (4 csapatban 42 egyén); haladók heti 9 órában (3 csapatban 29 egyén); képzett vagy versenyzők heti 15 órában (2 csapatban 12 egyén), az A. B. C. csoportban tornázott (9 csapatban 83 egyén) működtek, heti 9 órán át. Magánjellegű tanórákban heti 12 órában (2 csapatban 25 egyén); a tanár urak heti 6 órájában (2 csapat 18 egyén) nyert kiképzést. Összesen heti 60 órában 126 egyén. A kard-, tör- és ökölvívásban, a katonai rend, tornászati rend, szabad- és füzér gyakorlatokban, szertornázásban és a birkózás különböző nemeiben iskolászerű oktatás adatott, és pedig a kardvívásban heti 27 órában a Keresztessy magyar rendszer, az olasz magas iskolában a Radaelli-, Girolamo- és Mansiello; a vítvívásban heti 18 órában felváltva a francia és olasz (Lyoni és Paduai iskola), az ökölvívás pedig angol és hollandi rendszerben (Oxfordi és Leawardeni iskola) heti 3 órán át gyakoroltattott. A vivóteremben összesen, bele számítva az egyetemi tanár urak heti 6 óráját is, 30 óra tartatott. A tornateremben A. B. C. csoportok 9 csapatban 105 egyén rendszeresen tornázott (Spies, Eisele és Jahn rendszerben.) Az előtornászok, csapatvezetők, a tornatanítói és vivómesteri pályára készülők oktatására, a torna és vívás tanítás elméletéből, a torna és vívás történetéből, rendszertanból és vezényléstanból heti 2 óra tanítás volt, összesen 30 óra 19 egyénnel tartatott. Az ünnep és vasárnapok, valamint az egyetemi szünnapokon gyalog és kerékpáros kirándulások, football-, nagyméta, Turul, és füleslabda játékok tartattak. Összesen 23 football mérkőzés folyt le. Február és márczius hónapokban pedig a korcsolyázás is figyelemben részesült.

Február havában 257 órán részt vett átlag 11 egyetemi hallgató, 5 egyetemen kívül álló.

Márczius havában 261 órán részt vett átlag 12 egyetemi hallgató, 7 egyetemen kívül álló.

Április havában 130 órán részt vett átlag 14 egyetemi hallgató, 4 egyetemen kívül álló.

Május havában 251 órán részt vett átlag 11 egyetemi hallgató, 5 egyetemen kívül álló.

Junius havában 123 órán részt vett átlag 9 egyetemi hallgató, 6 egyetemen kívül álló.

A II. félévben összesen 1022 órán részt vett átlag 11.4 egyetemi hallgató, 5.4 egyetemen kívül álló.

Legtöbb tornász volt február hó 7-én (29-en), legkevesebb pedig április hó 2-án (12-en.) Legtöbb vivó volt április hó 1-én (33-an), legkevesebb május hó 22-én (5-en.) A kolozsvári Ferencz József m. kir. tudomány egyetem testgyakorlati óráin részt vett egyetemi hallgatók 12.3 erőpont, az egyetemen kívül állók 5.3 erőpont átlagos erőemelkedés volt. Április, Május és Junius hónapokban összesen 11 kirándulást rendeztünk, 4 kerékpáron, 7 gyalog. A társas gyalog kirándulások és a turistika (hegymászás) és a mezei futóversenyek e félévben hanyatlásnak indultak. Az előre megállapított tervszerinti gyalog kirándulásban részt vett 57 átlag, 13 egy-egy kirándulásban. Megtettek összesen 450 km. utat, átlag 5.1 kilométert egy-egy kiránduló. Az egyetemi hallgatók a kerékpározás terén is buzgólkodtak. Kedvező időjárás alkalmával 12—80 km. kerékpáros kirándulásokra hetenkint többször is kivonultak. Az előre tervezett kerékpáros kiránduláson 725 km. utat tettek meg, átlag óránként 16.2 km. sebességgel. A kezdő kerékpárosok rendszeres oktatásban részesültek, 61 egyetemi hallgató sajátította el a kerékpározást. Kiemeljük, hogy a tornaórák vezetésében: Hoffman Ferencz és Varga Sándor tanárok, a vivóórák vezetésében: Gerentsér L. és Báró Schappon Samu, a football csapatok vezetésében: László (Lossel) Gyula, a kerékpár kirándulások vezetésében: Iovag Pittoni Béla és Veress I., a gyalog kirándulások vezetésében: Demeter Vazul és Papp István segédkeztek s kitüntették magukat. A tornaórákat 55, a vivóórákat 141, a football játékokat több ezer, a kerékpár kirándulásokat 19, a gyalog kirándulásokat 33 vendég látogatta.

A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetem testgyakorlat óráin az 1902/3. tanév II. félévben 100 egyetemi hallgató átlagos életkora 20.9 év, átlagos magassága 157.3 cm. Testgyarapodás 3.1 kiló. Mellbőség nagyobbodás 3.1 cm. Tüdő térfogat fjlődés 191 l cm. Jobbkez csukló vastagodás 3.7 cm. A kolozsvári egyetemi tornázó és vivó intézet több hallgatója részt vett a május hóban megtartott nemzetközi jellegű Szemere Miklós által rendezett kard vivó versenyben. Sárpy István joghallgató harmadik győztes lett, míg Sárpy László joghallgató az összes magyar versenyzők között az első helyre jutott, s így mindketten nagy dicsőséget szereztek az egyetemi tornázó és vivó intézetnek, melynek mindig szorgalmas látogatói voltak. — Folyó évi május hó 17-én a kolozsvári egyetemi atletikai club által rendezett vivóakademia a kolozsvári nemzeti színház színpadján folyt le és szép eredménnyel végződött.

Arlov Gusztáv és Pucher Egista vivómesterek közreműködése mellett. — Az egyetemi tornázó és vívó intézet 1903. május 21-én (áldozó csütörtökön) országos jellegű vivóakademiát, ifjúsági vívó és kardversenyeket, kapcsolatban vivómesterek mérkőzésével és műkerékpár versenyekkel rendezett, az ifjúságnak tömeges részvételével. A vivómesterek mérkőzésében részt vettek: Agrima I. Gyula (Ujvidék) és Toth Ferencz (Déva) tornatanárok és vivómesterek. Julius és augusztus hónapokban nagy szünidei atletikai gyakorlatokat Gerentsér László vivómester vezette.

Wermes Lajos
egy. tornatanár.

Tornavizsga a leányoknál.*)

Sokan lesznek kedves olvasóim közül, kik megmosolyogják e czímet. A leányok tornavizsgálója. Hát még erről is lehet írni? Nincs elég vizsgával megáldva az a szegény kis leány, még tornászásból is examen alá kerüljön, gondolja magában sok aggódó szülő. Minek az leányoknak?

Hiszen épen ez az! Hogy minálunk még mindig az előítéletekkel kell küzdenünk a leányok tornászását illetőleg. Angolországban versenyt vívnak a fiatal nők a férfiakkal. Minálunk? — a ki nem irtózik a gondolatától is, az legalább nevetségesen fölöslegesnek tartja az egész komédiát és szidja a tantervet, mely a leányok számára is előírja a gimnasztikát.

Nem czélom untatni a szíves olvasót a rendszeres tornászati fiziológiai hatásával a szervezetre, annak rendkívüli befolyását fejtegetni a nők testi szépségére, egészségére, — irtak már erről arra hivatottak eleget és írni fognak ezután is, a míg nem fog e felfogás észrevétel nélkül átszivárogni a köztudatba és eloszlani minden előítéletet. Hogy rövid lehessenek dolog közepébe kapok

Ne csak tanítsuk a tornát a leányiskolákban, hanem tartsunk rendszeres tornavizsgálatot mindenütt, a hol arra való helyiség és felszerelés van.

Ilyen iskola pedig — hála a magas ministeriumnak — meglehetősen sok helyen van ma már. Ha ezeken a helyeken mindenütt igyekeznenek, ügyes, változatos, mutatós tornavizsgálatokkal népszerűvé tenni a tornát a sok aggódó mama és néni előtt, bizonyára kevesebb volna a felmentés a tornaórák alól és a kényeskedő gyengélkedés a növendékek részéről. Mert akkor sok téves felfogás eloszlának egyszerre.

Nem erőművi gyakorlatokat kívánunk mi ezektől a kicsiny, fejlődő leányoktól. Dehogy. A polgári iskolai tanterv szépen körvonalazza a leányok tornászásának czélját: az élettevékenyseget fokozni, a test fejlődését előmozdítani van hivatva ez a tornászás

Hozzátehetünk még valamit. Az ügyes testmozgást a könnyed fellépést, a graciosus testtartást kell itt megszokniok, és bizony, nem kevésbé fontos czél ez, mint az előbbi. Mert van-e kellemesebb látvány, mint egy könnyedén mozgó, ügyes fiatal leányka. A kinek minden mozdulatában üde báj és könnyed előkelőség látszik. Erre szoktassuk őket, a mennyiben lehet, ezért végeztessünk velük minél több tagszabadgyakorlatot összekötve különféle törzs és fejhajlításokkal, lépésekkel, ringómenevekkel, könnyű szökkenésekkel, fordításokkal.

És ha a külön megtanult gyakorlatokkal egy-egy kis egyszerű dal ütemeire is betanítjuk, az kétszeresen fog mutatni és a gyermekek is nagyobb kedvvel végzik.

Főszerepet játszanak természetesen az ilyen tornavizsgákon a különféle füzérgyakorlatok, melyekke igen sok élénk változatosságot önthetünk, ha zongora vagy ének hangjaira, vagy dobpergésre végeztetjük. Hogy a szemnek még tetszetősebbé tegyük, virágfüzereket vagy apró záclócskákat, avagy a lebontott tornaövet tartatjuk a kézben, mely a test mozdulatait követvén, azokat könnyedebbé, simábbá varázsolja.

Továbbá a buzogány, sulyzó, a botgyakorlatok közül az egyszerűbbek, leányoknak megfelelőek milyen kedvesek ha csoportban végeztetjük. S a legegyszerűbb lépésgyakorlatokat is élénkíteni lehet a castagnette csörgésével vagy karlengésekkel.

Azután a tornaszerek. Hány van köztük leányoknak való? A gyűrűhintán a hintázás simán és fordulatokkal, a tölcserforgás, a felhuzódás stb. Mennyire erősíti a kar izmait és ugyancsak nem jár semmiféle veszedelemmel. Azután a vízirányos és ferde létrán is ügyes, könnyű gyakorlatokat végezhetnek a nélkül, hogy a nézőközönségnek a hajaszála is égnek meredne a borzongástól. Még a kötélletra is csak ügyesíti a gyermeket, s ha a tetejébe egy kis csalogató valamit tesszünk, mindjárt nagyobb érdeklődést kelt: ki hozta azt le onnan?

De hiszen ezeket ugysis tudja mindenki, a ki a torna tanításával foglalkozik. Még csak a játékokról pár szót.

Ezek is alkalmasak vizsgai bemutatásra, hadd ismertessük s kedveltessük meg ilyenformán az ügyesebb játékokat. Különösen a vetőkarikákkal, lapdával lehet csinos, élénk társasjátékot rendezni. Ha ügyesen, pontosan és kellő élénkséggel játszáik, mindenki érdeklődéssel kíséri a kimenetelét.

A hol pedig erre alkalmas hely van, az udvart tennisjátéokra kell berendezni, a mint azt tudtommal Turócz-Szent-Mártonban tették. Így a nagyközönséget mindinkább sikerül majd az iskola körébe vonzani.

Az ifjúsági egyesületek kérdése is könnyebben volna megoldható, ha az iskola minden módot megragadna, annak bebizonyítására, hogy az iskola nemcsak a tanulók számára kiszabott hely, hanem hasznos élvezetet találhat ott bárki, a ki érdeklődik annak működése iránt. És ha a társadalom megszokja az iskola nyilvá-

*) Nem „növelésből”-ből.

nos szerepléseit: ünnepélyeit, záróvizsgáit olyanoknak tekinti, melyek mindenkor rászolgálnak a legmagasabb foku érdeklődésre és azt ki is elégitik.

A vizsgálat látogató közönségét nemcsak a szellemi haladás érdekli; ép oly jogosultsága van azon tárgyának ezeken a vizsgákon, melyek a testi ügyesség és erő fejlődését mutatja be.

Nem új dolgok ezek, jól tudom, hisz mikor idekerültem, már évek óta meg volt alapítva a leányiskolánk tornavizsgáinak jó hire. De kevés polgári vagy felsőbb leányiskola fordít erre külön időt és fáradságot, holott a tapasztalás bizonyítja, mennyire megérdemli azt a nyomában járó erkölcsi siker.

Különösen kisebb városokban, a hol az iskolai vizsgálatok valóságos eseményszámba mennek és valósággal mozgatják a város apraját-nagyját. A látványosság mindig jobban vonz mindenkit, mint a pusztán elvont értelmi dolgok. Ne sajnáljuk hát az időt és fáradságot a rendes tornavizsgák megtartására.

Hajtman Etel.

A „Sport-Világ“ football-tornája.

A millenáris pálya szeptember 20-án kora délelőttől az esti szürkületig mozgalmas képet nyújtott. A tornára benevezett 17 football csapat tarka dresszei változatos képet varázsoltak a millenáris pálya szürke keretébe s a rövid időközökben játszó csapatok matchei — egy néhány kivételével — valóban izgalmas lefolyásuk által a jelen voltak érdeklődését állandóan lekötötték. A football-tornát a „33“ Football-Clubjának „A“ csapata nyerte meg; II. lett a „33“-asok „B“ csapata, III. a Magyar Testgyakorlók Köre. Az eredmény — tekintve a szerencsés véletlennek döntő befolyását a torna sorsára — meglepetésnek nem mondható, habár megállapíthatjuk azt, hogy tudás szerint sem az első, sem a második helyezett nem volt méltó a díjakra. Nagyrészt szerencsés véletlennek tulajdonítható a csapat helyezése, mert ez már az előmérkőzésben a tudásban felette álló III. kerületiekkel szemben oly rossz formát mutatott, hogy senki sem remélte azt, hogy a selejtező mérkőzésből is győzelmesen kikerüljön.

A győztes „A“ csapat tavaly kitűnő formában volt s egyike lehetett a legjobb magyar hatos-csapatoknak; idén azonban határozottan gyöngébb volt s csupán szerencsés, véletlen körülmények közrejátszása folytán tudta magának az első helyet biztosítani. Nézetünk szerint a Budapesti Torna-Club, Műgyetemi Football-Club és a Magyar Testgyakorlók Köre lett volna tudás szerint az első három helyre legméltóbb. Hogy a helyezés mégis másképen történt, az épen a győztes csapatnak a szerencsés helyzetek ügyes kihasználásában leli magyarázatát.

A football-tornán a régiebb egyleteken kívül egy-néhány új csapat is feltűnt. Szépen játszott a Budapesti Atletikai Klub két csapata, bár mind a kettő nem annyira a támadásban, mint a lelkes védelemben jeleskedett. Kitűnően tartotta magát a Typographia fiatal csapata; a III. kerületiek játéka is feltétlen dicséretet érdemel. A régiebb egyletek közül kivált szép összjátékával a Műgyetemi Football-Club „A“ és Magyar Testgyakorlók Köre „A“, erőteljes, temperamentumos játékkal a Budapesti Torna-Club „A“ csapata. A B. T. C. „B“ és M. F. C. „B“ csapatai már az előmérkőzésben elügyetlenkedték esélyeiket.

Elismerést és köszönetet érdemel a S. V. szerkesztősege a verseny rendezéseért.

Iszer Károly és Gillemot Ferencz bírók önzetlenül és pártatlanul teljesítették fáradságos nehéz munkájukat.

A részletes eredményekről a következőkben adunk számat:

Előmérkőzések:

1. „33“ F. C. „A“ 2:0 győz a Fővárosi T. C. ellen.

A Fővárosi Torna Club komoly ellenfélnek bizonyult s nem egy ízben veszélyeztette az ellenfél pozícióját. A „33“-asok csak ritkán jönnek komolyan támadó helyzetbe s az elért két goal leginkább Spitz játékanak volt tulajdonítható, a ki észszerűen használta ki az off-side szabálynak hatályon kívül való helyezését.

2. Typographia 1:0 győz a Műgyetemi Football-Club B. ellen.

A nap első meglepetése: Typographia rendkívül jól tartotta magát s a Műgyetemiiek képtelenek voltak érvényesülni. A második féldőben sikerül végre Typographiának kiszabadulni és a győzelmet hozó goalt megszerezni.

3. Budapesti Atletikai Klub „A“ győz a Magyar Testgyakorlók Köre „B“ ellen 0:1.

Az első féldőben meglehetősen egyenlőnek bizonyult a két ellenfél. A támadások felváltva folytak s mindkét fél csatársora nem egy kedvező alkalmat szalaszt el a győzelem elérésére. A két féldő eredménytelen; a meghosszabbított két 5 perces játék ismét meddő, míg végre sikerül Wenkének — off-side állásban kapva a labdát — szép lövéssel goalhoz jutni.

4. Budapesti Torna-Club „A“ 1:0 győz Ujpesti Torna-Club „B“ ellen.

Az Ujpestiek kitűnően állották meg helyüket és sokáig nem engedték a piros-fehéreket eredményhez jutni. A második féldő elején sikerül Románnak esés közben a labdát ügyesen a rendeltetési helyére juttatni.

5. „33“ Football-Club „B“ 2:1 eredménnyel győz a III. kerületi Torna- és Vivó-Egylet ellen.

Ez a délelőtti matchek legérdekesebbje. III. kerület első ostroma goalt eredményez. Továbbiakban is III. kerület támad s már-már győztesnek ígérkezik, midőn az utolsó perczen a „33“-asok nagy nehezen kiegyenlítik, a meghosszabbított félidőben pedig kettőre emelik pontjaik számát, a mit a III. kerületiek viszonzni képtelenek, daczára annak, hogy fölényvel játszottak s ritkán szorultak védekezésre. A „33“-asok kapusa, Fritz remekelt.

6. Müegyetemi Football-Club „A“ 5:1 győz a Fővárosi Torna-Club „B“ ellen.

A M. F. C. rendkívül fölényvel és biztosan játszott. Összjátéka mesteri volt; Niessner lövései biztosak és kivédhetlenek. Az egyetlen goalt a Fővárosiak a második félidőben adták be a M. F. C.-nak.

7. A Budapesti Atletikai Klub „B“ 2:1 győz a Budapesti Torna-Club „B“ ellen.

A második meglepetésszerű eredmény. Budapesti Torna-Club nagy fölényben van, de minden eredményt meghiusít a B. A. K. jeles kapuvédje, no meg a csapat hagyományos szerencséje. Kezdet után a B. A. K. adja be az első goalt az egyik B. T. C. hátvéd határozatlansága folytán. A játék végén a B. T. C. kiegyenlít. A meghosszabbított ötperczes matchek eredménytelenek, míg végre közel 40 perczes játék után a B. A. K. megszerzi a győzelmet hozó goalt.

8. Magyar Testgyakorlók Köre 2:0 győz az Ujpesti Torna-Club I. ellen.

Bár az Ujpestiek szépen játszottak, azt az ellentállást, melyet „B“ csapatuk kifejtett, nem tudták produkálni s kénytelenek voltak a M. T. K. kitűnő csapatának a győzelmet átengedni. A győztes csapatban Károly remekelt lövéseivel.

9. „33“ F. C. „A“ (erővesztő) győz a Postatakarékpénztári T. S. E. csapata ellen 5:0.

A „33“-asok óriási fölényvel játszottak a Postatakarékpénztáriak kezdő csapatával szemben.

Osztályozó mérkőzések:

1. Budapesti T. C. „A“ 1:0 győz a Müegyetemi F. C. „A“ ellen.

A délutáni első matche rendkívül izgalmas volt. Müegyetem szép összjátékával, Torna-Club hatalmas tempójával, rendkívül változatossá teszik a játékot. Siposnak a B. T. C. csapatában sok alkalma nyílt jeles védelmi képességeit érvényre juttatni. A küzdelem meddő s már-már eldöntetlennek látszik, midőn Románnak si-

kerül a beadott goallal a győzelmet csapata számára biztosítani.

2. M. T. K. „A“ győz a B. A. K. „A“ ellen 2:0.

B. A. K. eleinte szépen ellenáll a Testgyakorlók ostromának, de a délelőtti erős küzdelemtől fáradtan, csakhamar beadja derekát s kénytelen a diadalt a kék-fehér csapatnak átengedni.

3. „33“ F. C. „A“ győz a B. A. K. „B“ ellen 2:1.

B. A. K. szépen játszik, de nem tud érvényesülni a „33“-asok összjátéka és Spitz off-side-jai ellen.

4. „33“ F. C. „B“ 2:1 győz a Typographia ellen.

Végtelenül hosszadalmas és unalmas mérkőzés. A Typographia lelkes csapata nagy szívóssággal játszik és könnyen ellenáll a „33“-asok ostromának, mely nem nagyon veszélyes. Typographia többször támad, de kevesebb szerencsével, míg a „33“-asok kevesebb tudással, de több szerencsével játszanak, minek eredményeképpen sikerül végre a döntő goalt megszerezni.

Selejtező matchek:

1. Magyar Testgyakorlók Köre „A“ 3:2-vel győz a Budapesti Torna-Club „A“ ellen.

A játék hatalmas tempóban indul. Sipos több ízben sikerrel véd, de Károly egy remek lövését már elhárítani nem tudja. A B. T. C. csakhamar kiegyenliti Román, Buda révén, sőt ujjabbal meg is toldja. A játék vége felé azonban a M. T. K. ismét kiegyenliti az eredményt s a meghosszabbított időben elkeseredett eredmény után 3:2-vel győz.

2. „33“ F. C. „A“ 1:0 győz a 33. F. C. „B“ ellen.

Unalmas verseny. Az eredmény előrelátható volt.

Döntő mérkőzések:

„33“ F. C. „A“ 2:1 győz a M. T. K. „A“ ellen.

A Testgyakorlók az előző matchtől kimerülten, bágyadtan játszanak, a mi nagyon megkönnyítette a „33“-asok győzelmét.

„33“ F. C. „B“ 3:1 győz a M. T. K. „A“ ellen.

A M. T. K. mondhatni minden ellenállás nélküli engedi át a győzelmet a „33“-asoknak.

Végső eredmény:

- I. „33“ Football-Club „A“
- II. „33“, Football-Club „B“
- III. Magyar Testgyakorlók Köre „A“

Athletikai és tornaverseny Debreczenben

A fővárosi torna- és atletikai egyesületek impozáns részvétele mellett rendezte a vidék egyik legagilisabb sport-egyesülete, a Debreczeni Torna- és Kerékpár-Egylet versenyeit szépen berendezett pályáján. Természetesen a főváros rutinrozottabb versenyzői domináltak úgy a torna-, mint az atletikai versenyeken, bár a vidék több számottevő athletával rendelkezik, kik a közel jövőben a fővárosiakkal szemben is sikerrel meg fogják állani helyüket. Debreczen városa által kitűzött nagy díjat — úgy a felvonulásban, mint a versenyzésben való legnagyobb részvételt honorálandó — Budapesti Torna-Club nyerte el, mely 36 tagjával vonult fel s a főbb versenyekben való sikeres és tömeges szereplésével méltán rászolgált a tiszteletdíjra. A versenyek nagy szabotossággal és szakértelemmel rendezettek, ami a D. T. és K. E. agilis vezetőségének munkáját dicséri. A részletes eredmények a következők:

100 yardos síkfutás.

1. Lucius Károly (B. T. C.) 12".
2. Kertay Lajos (Postás.)
3. Szabó Lajos (Nyiregyházai K. E.).
4. Missuray Á. (Postás.)

Egyletek pontozása: B. T. C. 5
 Postás 10
 Budai T. E. 3

Sulydobás távolba.

1. Coray Arthur (B. T. C.) 11.34 m.
2. Izsák Dezső (Debr. T. K. E.) 11.22 m.
3. Mózes István (D. T. K. E.) 10.85 m.
4. Sajó Béla (B. T. C.) 10.55 m.

Egyletek pontozása: B. T. C. 4
 Postások 4
 Budaiak 2

Összetett főverseny.

1. Erődi Béla (Postás) 28.5 ponttal.
 2. Antos Mihály (B. B. T. E.) 26.0 "
 3. Weymann A. (B. T. C.) 25.5 "
 4. Kmetykó L. (Arad) 25.0 "
 5. Szűcs Vilmos (B. T. C.) 21.6 "
 6. Polgár D. dr. (D. T. K. E.) 20.7 "
- Egyletek pontozása: B. T. C. 6
 Postás 2
 Budaiak 1

402¹/₂ méteres síkfutás.

1. Berneg József (Postás) 53⁴/₅".
2. Futó Sándor (D. T. K. E.)
3. Wagner Rezső (B. B. T. E.)
4. Kertay Lajos (Postás)

Kitűnő eredmény.

Egyletek pontozása: B. T. C. 2
 Postás 12
 Budaiak 2

Magasugrás.

1. Somodi István (Kolozsv. Athl. C.) 1.67¹/₂m.
2. Coray Arthur (B. T. C.) 1.65 m.
3. Kovács Nándor (Budai) 1.65 m.
4. Sajó Béla (B. T. C.) 1.60 m.

Egyletek pontozása: B. T. C. 3.
 Postás 1
 Budaiak 2

Távolugrás.

1. Kovács N. (B. B. T. E.) 5.92 m.
2. Somodi István (K. E. A. C.) 5.84 m.
3. Mészöly M. (D. T. K. E.) 5.75 m.
4. Gabrovicz (Postás) 5.70 m.

Egyletek pontozása: B. T. C. 3
 Postás 4
 Budaiak 2

Bothajítás célba (zárt.)

1. Hajnal Dezső 14.5
2. Szavay Zoltán 15.5
3. Csürös Gyula 24.0
4. Csürös Szilárd 29.5

Egyletek díjazása.

Végeredmény.

	Versenyzők	Csapat	Összesen
1. B. T. C.	25	36	61
2. Postás	33	21	54
3. Budaiak	12	16	28

A versenyeket kedélyes vacsora rekesztette be, melyet virradtig tartó táncmulatság követett.

„S.-V.“

Labdarugás.

A Magyar Testgyakorlók Köre I. 1:0 győz a Magyar Uszó-Egyesület I. ellen.

A soroksári-uti versenypálya szept. 27-én érdekes match színhelye volt. A bajnokságért küzdött két jónevű egyesületünk a M. T. K. és M. U. E. A M. T. K. határozott fölényével szemben a M. U. E. kapuvédjének kiváló játéka egyenlítette ki a két fél küzdelmét. Az egyetlen goal egy szabadrugás eredménye volt, melyet Károly Hoffer révén ért el a M. T. K.

A mérkőzés lefolyása a következő volt:

A helyválasztás joga a M. U. E.-é; a kékfehérek kezdenek s azonnal erősen ostrom alá fogják a M. T. K. kapuját. Az Uszók kitűnő védelme ellensúlyozza a kék-fehérek ügyes támadását; annak dacára a M. U. E. kapusának is sok munkája akad, melyet ugyan kifogástalanul, de sok szerencsével is végez. Halftime 0:0.

A második félidőben a M. T. K. csaknem állandóan támad s a csatárok egyre foglalkoztatják az Uszók

védelmét. Tizenhét perc után a Testgyakorlók Károly és Hoffer révén a döntő goalt arugják, a melyet nem lehetett védeni. A félidő utolsó perczeiben a M. U. E. is erősen támad, de eredményt nem sikerült elérnie.

A M. T. K. csapata nagyon jól működött. Védelme kissé bizonytalan, támadása azonban kitünő.

A Magyar Uszó-Egyesület csapata is derekasan dolgozott. Kitünő volt Fehéry, Holics és Jónás.

Versenybíró Steiner („33“ F. C.) volt.

A szövetségi díjért küzdő második csapatoknál 2:0 volt az eredmény a M. U. E. javára. A M. T. K. az első félidőt végigjátszotta, de azután megelégedve a küzdelmet, a matchet feladta.

„33“ F. C. — Törekvés 11:1.

A margitszigeti sportte'epen szept. 27-én a „33“-asok matcheltek a Törekvéssel. Az eredmény 11:1 a „33“ F. C. javára. Az eredmény a „33“-asok oly óriási fölényét igazolja, hogy szükségtelen az egyhangú match leírásába bocsátkoznunk. A Törekvésről azt híresztelték mult tavasszal, hogy ki fog mulni; igazán kár, hogy nem tette ezt, mert mult vasárnapi szereplésével csunyan blamáta önmagát, blamáta az I. osztályu bajnokságban résztvevő csapatokat, melyek vele egy rangba jutottak, blamáta a Labdarugó-Szövetséget, de leginkább a főitkárt, kinek protekciója folytán jutott be az első osztályba. A M. L. Sz. tanácsa jól tenné, ha azt az egyület még a bajnoki szezon vége előtt visszahelyezné a második osztályba, mert nincs kizárva az a körülmény, hogy a másodosztályban elsőnek helyezett csapat az év végén döntésre kerülő osztályozó mérkőzésen vagy egy tuczat goallal veri a Törekvést.

Ferenczvárosi Torna-Club I. 2:1 eredménynyel győz a Cricketerék ellen.

Az első őszi nemzetközi rendes jellegű football-matchet a F. T. C. csapata vívta ki mult vasárnapon a Cricketerékkal. A F. T. C.-nak ez volt első komolyabb matche, melyen derekasan kitett magáért.

A játék lefolyása a következőkben foglalható össze:

Az első félidőben kizárólag a magyarok támadnak, úgy hogy az egész első félidő alatt egyetlen egyszer kerül a labda a magyar mezőre. A játék folyton a bécsi kapu előtt folyik, hol Wagner remekül véd és csak neki köszönhetik a bécsiek az első félidő 0:0 eredményét.

A második félidőben már a bécsiek is támadnak néha-néha. A magyaroknak két kornerrugásuk van, melyekből a másodikat Gorszky révén goallá értékesítik a 12. perczen, melyet a 24. perczen a bécsiek König támadása folytán kiegyenlítenek. Egy percczel később a magyarok elérik a vezetői goalt és meg is tartják előnyüket a félidő végéig, melyet Békés (F. T. C.) bíró 10 percczel korábban fütöl le, hogy a bécsiek az öt órai vonattal elutazhassanak. A bécsiek közül Wagner

kapus remekelt a védelemben, jól játszottak a Siemstvérek, Hoffmann és König. A magyaroknál jók voltak Gorszky és az egész csatársor, de különösen Braun, jobbszélső csatár.

Budapesti Torna-Club I. győz 1:0 eredménynyel a Mittweidaer Ballspiel-Club ellen.

Különös egy összeállítással bíró csapat játékát volt alkalma a budapesti football-publikumnak szemlélni. A mittweidai egyetem hallgatói — melynek sorában a legkülönbélebb nemzetiségek képviselve vannak — látogattak el hozzánk, hogy a Budapesti Torna-Clubbal, a Postásokkal és a Magyar Athletikai Clubbal összemérjék erejüket. Az itt szerepelt vendégcsapatban van angol, német, oranjei, transvaali, brazilai, orosz, spanyol és svájci játékos, kik különböző ország fiai ugyan, de játékban teljesen megértik egymást. Legalább erre vall az a példás fegyelem és elismerésre méltó összjáték, melyet csütörtökön a Budapesti Torna-Clubbal szemben produkáltak. A mittweidai csapat játékában az említett tulajdonságok sokkal jobban kidomborodnak mint az egyéni kvalitások. Csatársora egyöntetű, támadása éles passzokban s a szélső forwardsok játékában alapuló kombinációkból áll. Fedezetsora nem valami kitünő, de a csapat klasszisán nem ront. Lassu, de energikus. Brilláns azonban a két hátvéd s különösen a spanyol Aynaga, jobb back szerepében, védelme biztos és határozott s egyik leghatalmasabb támaszát képezi a mittweidai védelemnek. A különben jól védő kapuvédnek kisebb-nagyobb hibáját mindig ő tette jóvá s neki tulajdonítható a magyar csapat ostromának folytonos meg-hiusulása.

A B. T. C. lanyhán, kedvtelenül és — mondjuk ki nyíltan — fejetlenül játszott. Ez a fejetlenség leginkább a csatársorban nyilvánult, melyet rég nem láttunk ily bágyadtan játszani. Kivételt a jobbszélső Blazsek képezett, ki messze kimagaslott társai felett magas nívón álló, lelkes és önzetlen játékaival. Kitünő működését lelkes éljenzés és elismerő tapsok honorálták. A fedezetek aránylag jók voltak, bár a Postásokkal szembeni összeállítást jobbnak tartjuk. Schaschek is jobban érvényesül a ccenterben, mint Skrobák. Helmich ezuttal is kivált nyugodt és biztos játékaival. A hátvédek — Felhőssy, Buda — elég jók voltak, míg Sipos a kapuban a tőle megszokott bravurral játszott.

A match lefolyását a következőkben foglalhatjuk össze:

B. T. C.-é a helyválasztás joga. Mittweida kezd, de játék színhelye csakhamar átterelődik a fehér-feketék mezőnyébe. A mittweidai kapu állandó ostrom színhelye lesz, mely azonban a B. T. C.-ra nézve pozitív eredménynyel nem jár, az erélyesen ellentálló mittweidai hátvéd és a kapuvéd inkább szerencsésnek, mint ügyesnek mondható játéka folytán.

Az első félidő végén sikerült Blazseknak ellenfeleit ügyesen kicsalni és Alpárnak passzolva a labdát,

ez utóbbi által a B. T. C.-nak az egyetlen goalt megszerezni. Az egész első féldő alatt a vendégcsapat aiig támadott s defenzivára szorult.

A második féldőben felváltva támad a két csapat s bár a kapuk némelykor veszedelmessé válható ostromok színhelyei voltak, egyik csapat sem jutott újabb eredményhez.

Harsády Józset (Postás) korrekt, jó bíró volt.

„S.-V.“

Különfélék.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club pályafelavató versenye. A B. E. A. C. mult vasárnap délután avatta fel atletikai verseny- és labdarugó-mérkőzés keretében a lágymányosi sporttelepen épült modern klubházát. A nagyszámu és diszes közönség soraiban ott volt Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Molnár Viktor miniszteri tanácsos, Heinrich Gusztáv dr., a tudományegyetem rektora, Szemere Miklós, a klub elnöke, Klupáthy Jenő dr., a klub alelnöke, az egyetem sok tanára és még sokan mások. Az ünnepség három órakor kezdődött a klubházban. A közoktatásügyi miniszter képviselőjét az egyetemi ifjuság nevében Karafiáth Jenő üdvözölte. Karafiáth beszédében az egyetemi ifjuság köszönetét és hálaát tolmácsolta Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a székes-fővárosnak, az egyetemi tanácsnak, továbbá Szemere Miklósnak és Semsey Andor dr.-nak, kik mind előmozdították a klub érdekét. Molnár Viktor válaszában biztosította a klubot mind a miniszter, mind a maga jóindulatáról és pártfogásáról. Ez után buzdította az ifjuságot, hogy megkezdett szép tervében tartson ki. Az ünnepség után megkezdődött az atletikai verseny.

A versenyek részletes eredménye a következő volt:

I. 100 yardos junior-sikfutás. Két előfutam után a döntőben.

1. Medgyesy Iván (M. A. C.). Idő 11".
2. Garas Pál.
3. Luther János.

II. Gerelyvetés.

1. Csorna Kálmán (B. E. A. C.) 37.70 m.-rel (országos rekord).
2. Sailer Gyula.
3. Szabó József.

A győztes Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter tiszteletdíját kapta.

III. Magasugrás.

1. Dánér Béla (B. E. A. C.) 1.67 m.-rel.

- † 2. Dános Árpád.
3. Szemethy Gyula.
4. Ruzinkó Miklós.

IV. $\frac{1}{4}$ angol mfd.-es junior-sikfutás.

1. Lutter János (B. B. T. E.). Idő 59³/₅".
2. Erdélyi Géza.
3. Pick Lajos.

V. Sulydobás a budapesti királyi magyar tudományegyetem 1903. évi bajnokságáért.

1. Kozla András (B. E. A. C.) 12'69 m.-rel (országos rekord).
2. Sailer Gyula.
3. Holub József.

VI. 120 yardos gátfutás.

1. Helvey Géza (B. B. T. E.). Idő 20³/₅". Futott még Ullerich Ferencz és Dánér Béla.

VII. Diszkoszdobás.

1. Kozla András (B. E. A. C.) 54'44 m.-rel.
2. Strausz Gyula.
3. Sailer Gyula.

A győztes Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter tiszteletdíját kapta.

VIII. $\frac{1}{2}$ angol mfd.-es sikfutás a budapesti királyi magyar tudományegyetem 1903. évi bajnokságáért.

1. Nirnsee Gyula (M. F. C.). Idő 2'9".
2. Bruger Géza.
3. Garas Pál.

220 yardos handicap-sikfutás.

1. Karafiáth Jenő (B. E. A. C.). Idő 24⁴/₅".
- Medgyesy Iván.
3. Török Pál.

Az atletikai verseny után labdarugó-mérkőzés volt a Budapesti Egyetemi Athletikai Club és a Müegyetemi Football-Club csapatai között. A végső eredmény egy goal ellen zérus volt a Müegyetemi Football-Club javára.

Az ünnepet este társasvacsera fejezte be.

Ferencz József Nevelőintézeti Sport-Club m. hó 29-én tartotta meg őszi atletikai versenyét, védnöke, dr. Demecky Mihály kir. kormányzó nevenapja alkalmából a következő eredménnyel:

I. 50 yardos gátfutás 4 gáttal.

I. előfutam:

1. Bethlen Ferencz gróf,
2. Wass Endre gróf.

II. előfutam:

1. Patay Gyula,
2. Kállay Miklós.

Döntő futam :

1. Patay Gyula 9",
2. Bethlen Ferencz gróf.

II. Magasugrás földről.

1. Patay Gyula 146 cm.,
2. Bethlen Ferencz gróf 140 cm.

III. 50 méteres síkfutás.

I. előfutam :

- Bethlen Ferencz gróf,
2. Kállay Miklós.

II. előfutam :

2. Patay Gyula,
2. Sántha István.

Döntő futam :

1. Patay Gyula,
2. Bethlen Ferencz gróf,
3. Sántha István.

Idő 6¹/₅.

IV. Diszkoszdobási handicap.

1. Haupt Stummer Lipót báró 2460 (50 cm. előny),
2. Bethlen Béla gróf 2453 cm. (450 cm.).

V. Súlydobás.

1. Bethlen Ferencz gróf, 812 cm.,
2. Patay Gyula 809 cm.

VI. Távolugrási handicap.

1. Nemes András gróf, 533 cm.

VII. Gerelyvetés.

1. Bethlen Béla gróf, 2555 cm.,
2. Patay Gyula, 2417 cm.

VIII. ¹/₂ angol mértföldes síkfutás.

1. Bethlen Ferencz gróf,
2. Haupt-Stummer Lipót báró.

IX. Zsákfutás.

1. Jeszenszky Andor báró,
2. Radó Feri.

Magyar Athleták győzelmei. Prágában az az A. C. Sparta nemzetközi atletikai versenyén Nagy József, a M. U. E. tagja megnyerte az ¹/₄ angol mértföldes síkfutást (1:05¹/₅) és Ausztria angol mértföldes síkfutás-bajnokságát. Grácban ugyanakkor a Gráci A. C. versenyén Sorgó Miklós a B. B. T. E. tagja győzött a két kilométeres távgyaloglásban.

A két versenyről szóló részletes eredményeket a következőkben adjuk :

Prága, szeptember 27.

Sparta nemzetközi atletikai meetingje:

I. ¹/₄ angol mértföldes síkfutás.

1. Nagy József (MUE.) 55²/₅",

2. Kedved (Sparta)
3. Gondol (Sparta).

II. 1 angol mértföldes gyaloglás.

1. Radima (Sparta) 8'10¹/₅",
2. Richter.

III. Magasugrás.

1. Prazsky (1'55 m.).
2. Gondol (1'50 m.),
3. Kazalicky (1 40 m.).

IV. Ausztria 1 angol mértföldes síkfutás-bajnoksága.

1. Nagy J. (MUE.) 4'57¹/₅",
2. Swoboda,
3. Koller.

V. Súlyemelés két karral.

1. Smejkal (133 kg.),
2. Cisár (128 kg.),
3. Pobuda (120 kg.).

VI. Handicap (1000 yard).

1. Roller (20 y. előny) 2136²/₅",
2. Bischitzky (30 y. előny),
3. Gondol (15 y. előny).

Szeptember 28.

VII. ¹/₄ angol mértföldes gátfutás.

1. Nagy J. (MUE.) 1'05¹/₅",
2. Nedve (Sparta),
3. Hrouda.

VIII. Diszkoszdobás.

1. Vyskocil (33'62 méter),
2. Soucek (33'33 méter),
3. Tympl (33'16 méter).

IX. 100 yardos síkfutás Ausztria bajnoksága.

1. Saar (Sp. Favorit) 10⁴/₅",
2. Nedved (Sparta),
3. Bischitzky.

X. Európa súlydobó-bajnoksága.

1. Viskocyl (11'78 m.),
2. Ludwik (11'34 m.),
3. Soucek (10'12 m.).

A La Manche átusztása. Nagy érdeklődéssel nézett minden sportember, de a sport bravurok iránt érdeklődő laikus publikum is az idei La Manche átusztási kísérlet elé, melyre immár negyedszer vállalkozott Montagne Holbein, a hirneves angol uszó. Először 1901-ben tett kísérletet az átusztásra, 1902-ben két ízben is megismételte. Ezen alkalmakkor mindig a francia partról indult el. Ez évben az angol partról tette meg a kísérletet. Doverből indult el s Cap Gris-Nez-t vagy Calais-t akarta elérni. Ismét sikertelen maradt azonban kísérlete. 17¹/₂ órás uszás után fel kellett ad-

ni az uszást Calaistól 8 mértföldnyire északnyugatra, miután már előtte 4 órával 4 mértföldnyire közelítette volt meg a Gris-Nez fokot, honnan azonban az apály-okozta ár visszasodorta a nyílt tengerbe. E kísérletekről a következőkben számolunk be a merész uszó egy kísérőjének előadása alapján.

Holbein este 6 óra 50 perczkor a Dover melletti Langdon Stairs öbölből indult el merész útjára. Lassan borult az éj a tájra, a hold még alig tünt fel a felhők mögül, szétszóródó enyhe fénye mintegy aureolával vette körül az indulás helyét. Holbeint a felesége, jeles tréner Shorland, a volt kerékpáros bajnok és több angol és francia sportférfiu kísérte ez utra, mely mindnyájuknak feledhetlen marad. Egy kis gőzhajó és több csónak állt az expedíció rendelkezésére.

Holbein szokása szerint delphinzsirből és mézből álló keveréssel kenté volt be testét, arczára kaucsukos vászonzól készült maszkot ragasztatott collodiummal, mely maszknak szemvédője celluloidból állott. Rendes uszó tempója az angol, felváltva háton uszik, oldalfevése bal. Jóval uszásának megkezdése előtt vett magához táplálékot, a vízben ellenben körülbelül óránként evett ivott. Meleg tea tejjel, csokoládés és huskivonatos táblácskák képezték táplálékát. Uszása nem gyors, óránként körülbelül 3 km.-t tesz meg, kitartása azonban rendkívüli.

Holbein kísérői felváltva egy-két kilométerre uszva vezetik. Elmult az éj, felkelőben a nap: első sugarai bearanyozzák a francia partokat. A siker biztosnak látszik, igaz öröm tölti el a kísérőket, akik jókedvű bizalommal fognak hozzá, hogy a partraszállást előkészítsék. Reggel 8 óra tájban körülbelül 4 mértföldnyire voltak Cap Gris-Nez-től.

És ebbe az örömteli hangulatba egyszerre csak beleszól a természet daczos hangja. Beáll az apály, a hullámok visszaszorúlnak a partokról s a bátor uszót az ár vissza-vissza sodorja a nyílt tengerbe. Messzibbre mind messzibbre tűnik a part s négy hosszú óra mulva nyolcz mértföldnyire távolodtak Calaistól. Shorland, az expedíció vezetője Holbeint felszólítja, hogy hagyja abba a reménytelen küzdelmet: a dagály csak egy óra mulva áll be s újabb öt órába kerülne, a legkedvezőbb esetben, hogy a francia partra érhetünk.

Holbein nehezen szánja reá magát, hogy odaadó trénerje és vezetője szavára feladja a küzdelmet: felesége zokogó kérelmére azonban megteszi.

Igy végződött az átuszási kísérlet, de a hogy Holbein szívósságát ismerjük, nem lehetett az utolsó, nem adja fel oly könnyen tervét és bizik abban, hogy annak végre sikerülnie kell. A mostani kísérlet — sikertelensége daczára — oly bravuros küzdelem volt, mely méltón sorakozik a sport történelmének legkiválóbb alkotásai mellé.

Kerékpárkereskedők egylete. A kerékpár-, automobil- és varrógépikereskedők az elmúlt héten együletet

alakítottak. Az ezen szakma ipara és kereskedelmének érdekeit szolgálja az egylet. Az alakuló közgyűlése a tisztikar választotta meg és a működési program nyert megállapítást. Az egylet elnöke Lőwinger, titkárává pedig Müller Dávid választotta. Az egylet működési programjába mint fontos teendő a kerékpár- ipar fejlesztése is felvétel. Ebből a szempontból különösen érdekel bennünket is az egylet működése. Ugyancsak az adó eltörlése iránti mozgalom is feladatát képezi az egyletnek, mert szoros kapcsolatban áll a kerékpár- ipar és kereskedelem fejlesztésével a kerékpár- adó eltörlése, a mennyiben az adó nagy akadályát képezi ennek. Az egylet működését érdeklődéssel várjuk, különösen pedig a mi kerékpársport érdekét szolgálja.

A Budapesti (budai) Torna-Egylet országos atletikai versenye mult szombaton, f. hó 19-én délután folyt le a budaiak versenypályáján szép közönség jelenlétében. A versenyek, melyek szabatossággal és gyorsan folytak le, a vidéki egyletek megjelenése és a nagyszámu versenyzők erős küzdelme folytán igen érdekesek voltak. Az egyes versenyek eredménye a következő volt:

I. 100 méteres síkfutás junioroknak.

Az első futamban:

1. Medgyesi István (M. A. C.)
2. Kováts Nándor (B. B. T. E.).

A második előfutamban:

1. Halmos Károly (M. K. P. T. S. E.).
2. Alt János (Aradi T. E.).

A harmadik előfutamban:

1. Gorka Ágost (B. P. T. S. E.).
2. Wagner Rudolf (B. A. T. E.).

A döntőben:

1. Halmos Károly 12".
2. Gorka Ágost.
3. Alt János.
4. Wagner Rudolf.

II. Hármás ugrás.

1. Dános Árpád (M. U. E.) 12 m. 76 cm.
2. Kováts Nándor (B. B. T. E.) 12 22 m.
3. Géczy József (B. B. T. E.) 11'65 m.

III. Sujudobás távolba.

Elsők holtversenyben:

1. Alt János (Aradi T. E.) és Sailer Gyula (B. E. A. C.) 10'83 m.
2. Holub József (M. T. C.) 10'76 m.
3. Kósa Tibor (M. A. C.) 10'57 m.

IV. Rud-magásugrás junioroknak.

1. Antos Mihály (B. B. T. E.) 260 cm.
2. Weidenbach Emil (B. E. A. C.) 250 cm

V. Távolugrás

1. Kováts Nándor (B. B. T. E.) 6:36 m.
2. Wagner Rudolf (B. B. T. C.) 5:78 m.
3. Géczy József (B. B. T. E.) 5:47 m.

VI. Diszkosvetés junioroknak.

1. Halmos Károly (M. K. P. T. S. E.) 34:08 m.
2. Alt János (Aradi T. E.) 33:23 m.
3. Csorna Kálmán (B. E. A. C.) 31:53 m.
4. Sailer Gyula (B. E. A. C.) 30:36 m.

VII. 320 méter síkfutás.

1. Viktor György (M. A. C.) 44".
2. Nagy József (M. U. E.) 44³/₅".
3. Bernegi József (B. P. T. S. E.).
4. Wagner Rudolf (B. B. S. E.).

VIII. 109:68 m. gátfutás junioroknak.

1. Rupp Jenő (B. B. T. E.) 19³/₅".
2. Helvey Géza (B. B. T. E.).

IX. 1609 m. távgyaloglás junioroknak.

1. Schöller Károly (B. B. T. E.) 8:46²/₅".
2. Janke Rezső (B. S. C.).
3. Greiner Károly (Aradi A. C.).

A Magyar Athletikai Club házi versenye szept. 24-én folyt le a margitszigeti sporttelepen a következő eredménnyel:

100 yardos síkfutás-handicap. Két előfutam utáni döntőben.

1. Pécsi Ernő (9 m. előnnyel).
 2. Sitt József (5 m. előnnyel).
 3. Medgyessy Iván (4 m. előnnyel).
- Idő: 10¹/₅".

Sulydobás-handicap.

1. Sasse Béla (100 cm. e) 11 m. 3 cm.
2. Ifj. Silberleitner Ferencz (160 cm. előny) 10 m. 86 cm.
3. Viktor György (áln.) (280 cm. előny) 10 m. 62 cm.

300 yardos junior-síkfutás.

1. Sitt József 36²/₅".
2. Ebner Miklós.
3. Pécsi Béla.

Magasugrás-handicap.

1. Viktor György [áln.] (25 cm. e.) 1 m. 67 cm.
2. Capelle Adolf (15 cm. e.) 1 m. 63. cm.
3. Sitt József (10 cm. e.) és Medgyessy J. (20 cm. e.) 1 m. 61 cm.

Távolugrás-handicap.

1. Capelle Adolf (190 cm. e.) 7 m. 19 cm.
2. Silberleitner Ferencz (160 cm. e.) 7 m. 9 cm.
3. Ebner Pál (100 cm. e.) 7 m. 6 cm.

¼ angol mfd-es gátfutás-handicap.

1. Viktor György [áln.] (40 m. hátrány) 1'9³/₅".
2. Ebner Miklós (5 m. hátrány).
3. Rick Ödön.

1 angol mértföldes síkfutás.

1. Veres István (30 m. e.) 5'16".
2. Ifj. Izsák Gyula (20 m. e.).
3. Wangel Gyula (50 m. e.).
4. Róth Károly (130 m. e.).

A Magyar Testgyakorlók Köre versenye. Az első őszi athletikai viadalt a M. T. K. rendezte szept. 20-án a millenáris versenypályán. A döntésre került versenyek egytől egyig érdekes és izgató lefolyásuak voltak, kivévn a sulyemelés versenyt, mely a sulyoknak a rudra való folytonos le- és felcsavarása folyton végtelenül unalmas jelleget öltött. De nem csak unalmas, hanem igénytelennek is nyilvánult a verseny, mert a publikumra nézve szinte kinos hatást tett a versenyzők megszakadásig menő erőlködése és nyögése. Az ifjabb generáció nagyban dominált a meetingen, s különösen Berneg József, a Postások fiatal versenyzője vonta magára szép szereplésével az érdeklődők figyelmét. A versenyek különben meglehetősen szabatosan és gyorsasággal folytak le, a mi a rendező egyesület agilis vezetőségének munkáját dicséri. A részletes eredményekről a következőkben adunk számot:

100 yardos síkfutás-handicap.

Első előfutam:

1. Lipovetz Géza (8 yard) 11¹/₅".
2. Gál Gyula (2 yard).

Második előfutam:

1. Rotter Béla (9 yard) 11".
2. Missuray Ágoston (4 yard).
3. Roth Adolf (10 yard).

Döntő futam:

1. Rotter Béla (M. T. K.) 10⁴/₅".
 2. Roth Adolf.
 3. Lipovetz Géza.
- Könnyen nyerve.

Sulyemelés Magyarország bajnokságáért.

1. Weisz Richárd (Magyar Testgyakorlók Köre) bal kézzel: 75 kg., jobb kézzel: 90 kg., két kézzel: 125 kg., összesen 290 kg.
2. Német Ferencz (Hungária A. C.) 57¹/₂ + 67¹/₂ + 95 = 220 kg.
3. Nagy Tivadar (Miskolczi A. C.) 62¹/₂ + 62¹/₂ + 87¹/₂ = 212¹/₂ kg.
4. Patak Hugó.

Junior-magasugrás.

1. Dánér Béla (B. E. A. C.) 162 cm.
2. Szemethy Gyula 159 cm.
3. Ifj. Szilberleitner Ferencz 156 cm.

1000 méteres síkfutás.

1. Berneg József (Postás) 2' 46¹/₅".
2. Halmay József.
3. Veres Sándor.

Könnyen nyerve, érdekes küzdelem a második helyért.

400 méteres síkfutás-handicap.

1. Berneg József (Postások) 10 m előny 53³/₅".
 2. Ifj. Csopely László (35 m.)
 3. Lipovetz Géza (35 m.)
 4. Roth Adolf (40 m.)
- Egy yarddal nyerve.

3 angol mértföldes síkfutás.

1. Nagy József (Magyar Uszók-Egyesület) 16* 19".
 2. Bodor Ödön 50 yarddal.
 3. Hönich Antal.
- 50 yarddal nyerve, rossz harmadik.

Versenyek után a rendező egyesület következő két hatos csapata mérkőzött meg egymással két 14 perces félidőben:

A) Sebő, Pozsonyi, Sár, Zulu, Hoffer, Károly.

B) Lipovetz, Steiner, Deutsch, Frank. Nagy, Herquett.

Az eredmény 4:0 volt az A) csapat javára. Halftime 2:0. Két goalt Károly, kettőt pedig Hoffer rugott.

A Neptun Evezős-Egyesület szeptember 27-én rendezte szokásos házi versenyét, mely előkelő közönség jelenlétében különösen az egyesület fiatalabb generációjának élénk részvétele mellett a következő eredménnyel folyt le:

I. Junior-skiff. 1. Koós Ödön, (3 induló).

II. Junior-négyes. 1. Koós Aurél, Bólyos János, Jánossy Béla, Milos György (v. e.), Oláh Gábor (korm.), indult 3 hajó.

III. Senior-négyes. 1. Koós J., Török A., Oláh G., Horváth Árpád (v. e.) Milos Gy. (korm.), indult 3 hajó.

IV. Nyolczasok versenye. 1. Válcay K, Zucker R., Brédl P., Koós Ó., Oláh G., dr. Tóvölgyi Elemér, Hajós K., Lakner K. (v. e.), Szabó Gyula (korm.), indult 4 hajó.

S. V.

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékára**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“-

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kez-
zet, elhárítja a kard csúszását, megóvja a kez-
tyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.